

Imatges sonores d'un objecte sonorant

MARC PEPIOL MARTÍ (*Societat Catalana de Filosofia*)

A Occident, en el decurs dels segles, el discurs musical ha anat conquerint progressivament una autonomia efectiva. Tanmateix, els compositors mai no han deixat de flirtejar amb elements figuratius de caràcter convencional, ni tan sols en el bressol de la contemporaneïtat. Per tal d'il·lustrar-ho, ens apropiarem fugaçment a un tipus d'imatgeria sonora que es va convertir en un reiterat lloc comú de la poètica musical francesa i catalana a inicis del segle xx. Aquesta peculiar imatge sonora serà, curiosament, la d'un objecte sonorant, la campana.

La comunicació que presentem pretén oferir una breu aproximació a aquestes imatges musicals tan peculiars, concretament, en la seva realització pianística. Així, després de distingir les diverses il·lusions sonores de campanes que es poden trobar en la literatura per a piano del tombant de segle, ens referirem a l'obra de C. Debussy i M. Ravel, però sobretot a la de F. Mompou, músic que va fer de la sonoritat metàl·lica de la campana el vertader *leitmotiv* de la seva entera producció musical.

Val a dir que la comunicació també emfasitzarà la dimensió de modernitat d'aquestes composicions només aparentment conservadores. En efecte, som del parer que coparticipen, de manera subtil però definitiva, en el procés de desmembrament del sistema d'inèrcies propi de la tonalitat, certament, no pas per la via del pancromatisme postromàntic, sinó per la del color i el timbre musicals, uns paràmetres que resultaran fonamentals a l'hora d'entendre certes tendències de la música d'avantguarda. A més, també contribuiran activament a refermar la consciència de la gran capacitat que té la música, un art eminentment temporal, de recrear il·lusions espacials –fet que ha tingut un notable succés en les corrents més progressistes de la música contemporània.